

VEILEDER MOBILITETSPLANLEGGING:

Smarte reisevalg for bedrifter og virksomheter

Gode løsninger kan gi lavere kostnader, bedre omdømme, mindre forurensning - og bedre helse for de ansatte

Veilederen beskriver hvordan bedrifter kan påvirke og forbedre transportmønsteret i egen virksomhet, med enkle midler og med gode resultater.

FutureBuilt
Stavanger kommune
Statens vegvesen

Mars 2011

Kokebok for utbyggere

- Mobilitetsplanlegging

FutureBuilt 30.03.2011

Sivilingeniør Paal Sørensen

VISTA Utredning AS

Veileder Mobilitetsplanlegging

Finansiert av:

- FutureBuilt
- Framtidens byer Stavanger
- Statens vegvesen

Begreper

***"Mobility Management"** handler særlig om "myke" tiltak for å begrense bilbruken. Hensikten er å påvirke holdninger og reiseadferd (til økt gange, sykling, kollektivtransport, kameratkjøring eller mer miljøvennlige biler) gjennom informasjon, kampanjer og enkle fysiske tiltak.*

- Mobilitetsstyring
- Mobilitetsplanlegging
- Mobilitetsrådgivning
- Mobilitetspåvirkning

- Mobilitetsplan

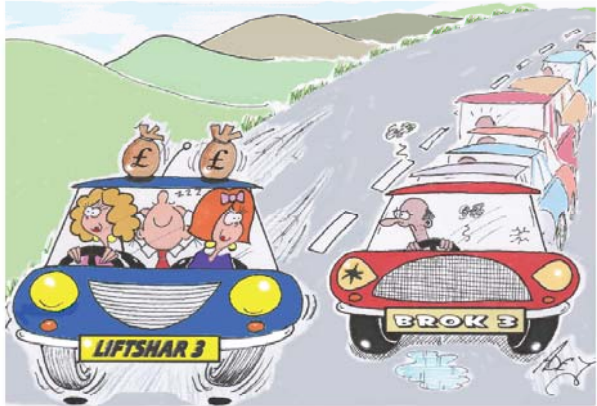
Stavanger kommune:

«Gjennom bestemmelse om mobilitetsplan vil alle nye etableringer **over 50 ansatte** eller utbygging av næringsareal på **minimum 1000 m²** måtte dokumentere sine transportbehov og transportløsninger. Kravet gjelder for alle nyetableringer på alle plannivå, fra utarbeiding av konsekvensutredning til søknad om bruksendring.»

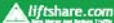
Kameratkjøring - ikke helt nytt

SHARE A CAR AND SAVE A TONNE!

National liftshare Day
14th June
Share a car, save money and reduce pollution

- ▶ A typical liftshare member saves themselves around £1,000 and 1 tonne of CO₂ per year by sharing their daily journey.
- ▶ National liftshare Day aims to cut CO₂ from cars by 20% by increasing the average car occupancy to 2 people.

 www.NationalliftshareDay.org

When you ride **ALONE**
you ride with Hitler!

Join a
Car-Sharing Club
TODAY!

KjorSammen.no

Bilkollektivet.no

Moveabout.no

Lokalisering

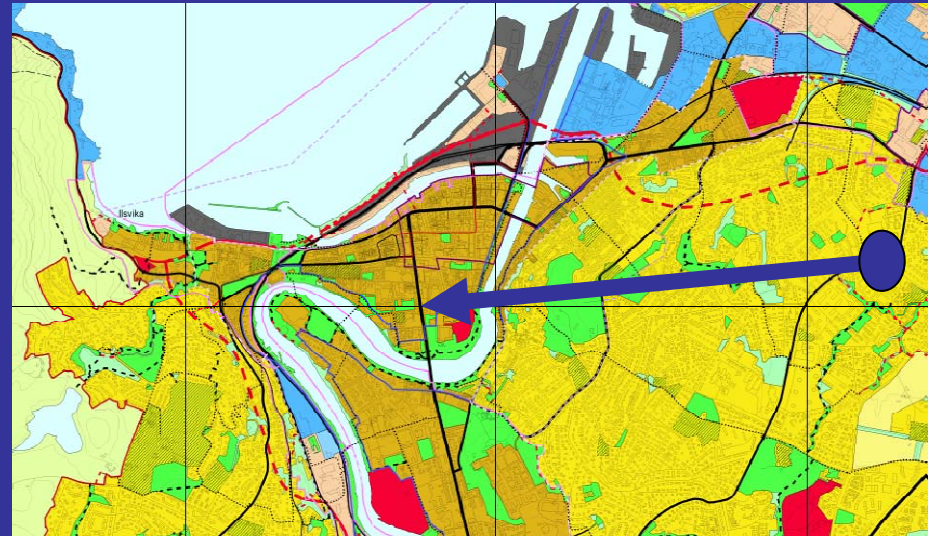
Statens vegvesen i Trondheim
(600 ansatte)

Før 2000:

- Ved E6 (Sluppen)
- P-plass til alle
- 63% kjørte bil

2010:

- I sentrum
- Ingen p-plasser for ansatte
- 20% kjører bil

Nesten halvert biltrafikk

7 virksomheter i Forskningsparken på Blindern i Oslo har redusert sin bilbruk fra 36 til 20% (nesten halvering) som en samlet effekt av redusert parkeringsdekning, bedre kollektivtilbud og bedre lokalisering (2007).

Øvrige virksomheter i Forskningsparken har en bilandel på 34%. Redusert parkering er med andre ord et effektivt virkemiddel, sammen med et godt kollektivtilbud.

Resultatene viser at bilbruken til arbeid lett kan reduseres, selv utenfor sentrum, dersom man er villig til å ta i bruk de riktige virkemidlene.

Videokonferanser sparer penger og miljø

Kværner Power har kontorer både i Norden, Brasil og USA. Noen ansatte har tatt i bruk videomøter i stedet for å reise, og sparer bedriften for penger og miljøet for utslipp.

Kværner Power har 1.400 ansatte i hovedsakelig 4 land, men denne beskrivelsen gjelder de 400 ansatte i Gøteborg.

Bedriften har gjort et grovt overslag som viser at de **sparer ca 40 flyreiser pr måned, eller grovt ca 2 mill SKR pr år.** I tillegg spares reisetiden. Utstyret har kostet ca 200.000 SKR, inkludert vedlikehold.

AKER KVÆRNER™

Merck Serono i Geneve i Sveits har redusert bruken av privatbil fra 72 til 17 % av alle reiser

Følgende tiltak ble gjennomført fra 2006:

- Reisevaneundersøkelse og holdningsundersøkelse blant ansatte, blant annet om vilje til å endre reisemønster
- **Parkeringsdekningen ble redusert fra 0,74 til 0,26 pr ansatt**
- **Bruk av p-plasser ble prioritert til handikappede, småbarnsforeldre, kameratkjørere og tjenestebiler**
- De som ikke fikk p-plass fikk ca 2.500 kr til å bruke på alternativ transport
- Alle ansatte fikk en kvote på 35 p-billetter pr år
- Flere p-plasser under tak for sykkel
- Informasjon om rutetider for kollektivtransport
- Nettside for avtale om kameratkjøring

Følgende resultater er oppnådd i 2009:

- **Bilbruken er redusert fra 72 til 17 % av alle reiser**
- Bruk av kollektivtransport har økt fra 13 til 47 %
- Kameratkjøring har økt fra 4 til 16 %
- Bruk av innfartsparkering ved bane har økt fra 0 til 7 %
- Utslipp av CO₂ pr ansatt er redusert fra 1,08 tonn/år til 0,5 tonn/år

MOBILITETSPLAN

- Hvordan gjennomføre prosessen

Mobility Oslo 2006-2008

TILBUD BEDRIFTER:

- Gratis reisevaneundersøkelse
- Gratis mobilitetsplan

KRAV:

- Få legge fram planen på et ledermøte

Mobility Oslo

Bedre transportløsninger for din bedrift

Virksomhetens strategiarbeid

Prosess	Innhold	Kommentar
1. Inkludere mobilitetsplan i virksomhetens strategiarbeid	Strategi	Kort oppsummering av hensikt, mål og de viktigste tiltakene. Hvis dette er viktig må det bli en del av bedriftens totale virksomhet.
	Oppstart	Dette handler om motivasjon for både ledere og ansatte. Det kan startes med "Kick-off", idédugnad, inspirasjonsforedrag for å utvikle og diskutere gode argumenter og muligheter for endringer. La ideene blomstre, men kanskje innenfor noen økonomiske rammer.
	Bakgrunn	Bedriftens argumenter for å ønske endringer i transportmønsteret.
	Policy	Transportpolicy skal omfatte all transport, operasjonelle mål for transportarbeidet og hvordan disse henger sammen med bedriftens øvrige virksomhet.

MOBILITETSPLAN

- Hvordan gjennomføre prosessen

Veileder – Verktøykasse

Mulige tiltak:

- Bedre tilbud til syklister
- Bedre tilbud til kollektivreisende
- Samkjøring mellom bilbrukere
- Bevisst bruk av parkeringsplasser
- Redusering av reisebehov
- Tjenestereiser
- Kundereiser
- Organisatoriske tiltak for større områder
- Innspill til offentlige myndigheter
- Effekten av de ulike tiltak

Veileder - Mobilitetsplanlegging

Bedre tilbud til syklister

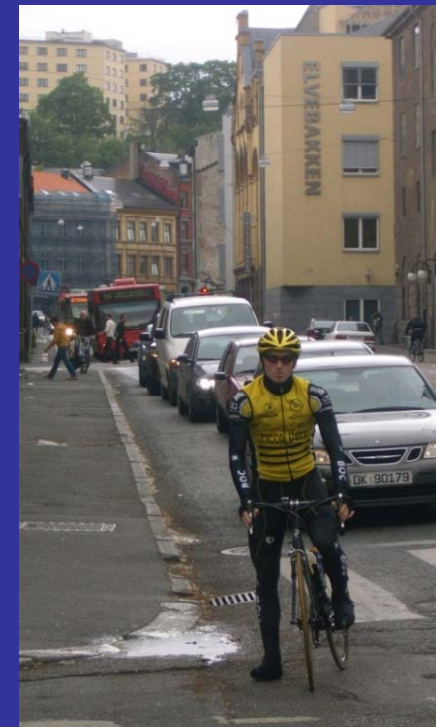
- Parkeringsplasser for sykkel under tak, og nærmest mulig inngangen
- Garderobe med dusj og tørkerom
- Gratis eller subsidierte sykler, for eksempel til de som avtaler å sette bilen hjemme minst 3 eller 4 dager i uka
- Gratis sykkelutstyr med reklame for bedriften
- Kjøregodtgjørelse pr km for bruk av sykkel til jobb og i tjeneste
- Vedlikeholdsavtale med sykkelreparatør
- Informasjon om sykkelveinettet
- Bruk av bysykler, for eksempel fra en banestasjon til arbeidsplassen
- Sykle til jobben-aksjoner
- Kampanjer, konkurranser, trim for eksempel i regi av bedriftsidrettslaget

Veileder - Mobilitetsplanlegging

Bedre tilbud til syklister

Tiltak	Tips for gjennomføring
Parkeringsplasser for sykkel under tak, og nærmest mulig inngangen	• Sykler er kostbare og mange ønsker beskyttelse mot vær og vind • Gode låsemuligheter er viktig, der et lukket bur eller bygg gir den beste beskyttelse • Korte gangavstander er viktig i all transport, og dersom sykkel skal prioriteres bør syklene få plass nærmest inngangen • Ved plassering i kjeller må heis eller trapp være lett tilgjengelig
Garderobe med dusj og tørkerom	• Bør plasseres i nærheten av sykkelparkering • Låsbart garderobeskap til klær og utstyr anbefales • Kan gjerne kombineres med trimrom

Veileder - Mobilitetsplanlegging

Bevisst bruk av parkeringsplasser

- Reduksjon i antall parkeringsplasser (spart areal eller kostnader kan brukes til å dekke andre behov)
- Avgift ved bruk av parkeringsplasser
- Bruk av p-plasser prioriteres til handikappede, småbarnsforeldre, kameratkjørere og tjenestebiler
- De som ikke prioriteres med p-plass får en økonomisk kompensasjon til å bruke på alternativ transport
- Alle ansatte får en kvote på antall p-billetter pr år
- De som har arbeidsreise mindre enn 45 minutter med kollektivtransport, får p-kort bare noen dager i året

Enkelttiltak

EPOMM (European Platform On Mobility Management)

Gent i Belgia (kommuneadm):

- Kr 1.20 pr km uten bil på arbeidsreise
- Kr 1.20 pr km tjenestereise på sykkel

Medisinprodusent i Basel, Sveits:

- De som har arbeidsreise mindre enn 45 minutter med kollektivtransport, får p-kort bare 15 dager i året

Maastricht i Belgia:

- Sykehuset har bestemt at de som bor innenfor byens grenser, både ansatte og pasienter, ikke får bruke bil

Hva kan gjøres i en tidlig fase

Lokalisering

- Bevisst valg ift transport

Transportomfang

- Diskutere mål og ambisjonsnivå

Parkeringsplasser

- Bil
- Sykkel (plassering, under tak, dusj, garderobe)

Kollektivtilbud

- Hva finnes og hva kan forbedres

Infrastruktur

- Plassering av holdeplasser, gang- og sykkelveier, snarveier

Oslopakke 3

- ❑ 53 milliarder
- ❑ 50/50 mellom vei og kollektiv
- ❑ Ca 30% økning av veikapasitet

Kristiansand (evaluering):

Norconsult AS mener at virkemiddelpakken må bli mer omfattende utformet og også med flere restriktive virkemidler for bruk av bil om man skal dempe veksten i biltrafikken i regionen. Som en informant, blant mindretallet uttrykte seg:

"Positive virkemidler + ny stamveg vil ikke kunne skape redusert vekst i biltrafikken".

Erfaringene (Mobilitetsplanlegging)

➡ 50 % reduksjon i biltrafikken krever parkeringsrestriksjoner

Eksemplene Statens vegvesen i Trondheim, Forskningsparken i Oslo og Merck Serono i Geneve viser tydelig at en kombinasjon av sentral plassering og reduksjon i antall p-plasser gir en svært god effekt, i størrelsesorden en halvering av biltrafikken.

➡ 10-20 % reduksjon i biltrafikken kan oppnås ved positive tiltak, men også her ved bruk av både “pisk “ og “gulrot” – mest effektivt er parkeringsrestriksjoner